

2017-10-19
Ku2017/02184/KL**Kulturdepartementet**Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm

Uppdrag till Riksantikvarieämbetet att kartlägga kulturarvsarbetets betydelse för skolväsendet samt att främja samverkan mellan skolväsendet och kulturarvsinstitutionerna

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Riksantikvarieämbetet att kartlägga kulturarvsarbetets betydelse för skolväsendet samt att främja samverkan mellan skolväsendet och kulturarvsinstitutionerna i alla delar av landet.

Närmare om uppdraget

Riksantikvarieämbetet ska genomföra en övergripande kartläggning av hur samarbetet mellan skolväsendet (förskolan, förskoleklassen, grundskolan och motsvarande skolformer, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan) och kulturarvsinstitutioner fungerar samt hur det utvecklats över tid. Kartläggningen ska ligga till grund för förslag på hur samarbetet, i den mån det är lämpligt, skulle kunna stärkas. Riksantikvarieämbetet ska bland annat utarbeta och sprida vägledningar samt samla och sprida goda exempel på olika typer av samarbeten och samverkansprojekt.

Resultaten från uppdraget ska kunna fungera som redskap i planering och genomförande av respektive verksamhet när det kommer till samarbeten mellan skolväsende och kulturarvsinstitutioner.

Uppdraget ska ha ett framåtriktat perspektiv och lyfta frågor kring hur samarbeten och samverkansprojekt mellan skolväsendet och kulturarvsinstitutioner kan utvecklas framöver. Även mer övergripande frågor ska lyftas, som t.ex. kulturarvets betydelse för lärandet och hur elever under vägledning kan möta och använda kulturarvet på olika sätt i sitt lärande. Riksantikvarieämbetet ska särskilt analysera hur världsarven kan tas

till vara som en resurs för skolväsendet. I uppdraget ingår även att redogöra för eventuella hinder som finns för samarbetet mellan kulturarvsinstitutioner och skolväsende samt att redogöra för hur dessa hinder skulle kunna överbryggas. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkten att kopplingen mellan undervisningen i skolan och museernas arbete kan utvecklas.

Som ett led i arbetet ska Riksantikvarieämbetet skapa en bred plattform för dialog kring dessa frågor – bland annat för att sprida goda exempel.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Riksarkivet och Statens kulturråd samt i bred dialog med andra berörda. Riksantikvarieämbetet ska vidare inhämta synpunkter från Statens skolverk på de förslag som Riksantikvarieämbetet utarbetar inom ramen för uppdraget i form av t.ex. vägledningar och goda exempel, och involvera Skolverket när det gäller spridning av sådant material. Inom ramen för uppdraget ska befintliga samarbetsformer beaktas, exempelvis Skapande skola.

Uppdraget bör lägga grunden för fortsatt, långsiktigt arbete med dessa frågor inom Riksantikvarieämbetet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 30 oktober 2020. Uppdraget ska dessförinnan löpande redovisas i myndighetens årsredovisning.

Skälen för regeringens beslut

I regeringens proposition Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) lyfter regeringen bland annat att kulturarvsinstitutioner som museer, arkiv och bibliotek kan beskrivas som alternativa lärandemiljöer för skolan och att de kan fungera som mötesplatser för öppna diskussioner om konst, historia och samhällsfrågor. Många kulturarvsinstitutioner erbjuder i dag i varierad utsträckning programverksamhet riktad mot skolan och många institutioner deltar i eller driver olika typer av samarbeten med skolväsendet eller organisationer inom skolans område. I styrdokumentet för de statliga museerna betonas dessutom att de särskilt ska integrera ett barnperspektiv och bedriva pedagogisk verksamhet.

Samverkan mellan kulturarvsinstitutioner och skolan har ofta setts som en prioriterad verksamhet, där formerna för samarbetet mellan sektorerna dock varierat över tid. I museiutredningen (SOU 2015:89 s. 239–251)

framkommer det att museerna själva lyfter samverkan med skolan och den pedagogiska kompetensen som exempel på framtida möjligheter och utmaningar. Geografin kan vara en utmaning eftersom många skolor inte har möjlighet att fysiskt besöka kulturarvsinstitutioner. Institutionerna måste då finna sätt att samverka med och nå ut till skolor i alla delar av landet.

Kulturarvsinstitutioner har en lång tradition av samverkan och samarbete i olika former med skolan i Sverige, inte minst genom Skapande skola-satsningen och särskilda skolprogram som erbjuds besökande skolor. Man kan dock konstatera att dessa samarbeten ser väldigt olika ut, beroende på t.ex. organisationsform och geografisk placering.

Regeringen bedömer att det finns en stor potential i att utveckla samarbetet mellan skolväsendet och kulturarvsinstitutioner och att det är ett viktigt led i arbetet med att göra det gemensamma kulturarvet till en angelägenhet för alla.

Bakgrund

I regeringens proposition Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) poängteras att det ofta krävs en helhetssyn inom kulturarvsarbetet för att kulturarvets värden ska kunna komma alla till del. Kulturarvet som kulturpolitiskt område har inrättats bland annat just för att binda samman verksamhet i flera olika sektorer. Kulturarvsområdets koppling till skolan lyfts som en angelägenhet för alla delar av kulturarvet. I propositionen bedömer regeringen därför att Riksantikvarieämbetet bör ges i uppdrag att kartlägga kulturarvsarbetets betydelse för skolväsendet samt främja ökad samverkan mellan kulturarvsinstitutionerna och skolväsendet i alla delar av landet.

Styrdokumenterna för olika skolformer inom skolväsendet betonar i sin tur på olika sätt vikten av att elever får möta kulturarvet i undervisningen.

Exempelvis tydliggörs i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 2011) att en medvetenhet om kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Samma formulering återfinns även i läroplanen för förskolan och gymnasieskolan. Bland annat är historieundervisningen i stort nära knuten till kulturarvsfrågorna.

Undervisningen i historia i årskurserna 4–6 i grundskolan rymmer bl.a. vad arkeologiska fynd, till exempel myntskatter och fynd av föremål från andra kulturer, kan berätta om kulturmöten och om likheter och skillnader i

levnadsvillkor för barn, kvinnor och män. Ett sätt att arbeta med att uppfylla dessa mål är att låta eleverna få möta kulturellt och historiskt material genom studiebesök vid museer, historiska arkiv och kulturmiljöer.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Anna Dammert

Kopia till

Finansdepartementet/BA, ESA, SFÖ

Utbildningsdepartementet/S, GV, F

Kungl. biblioteket

Livruskammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet

Moderna museet

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde

Naturhistoriska riksmuseet

Riksarkivet

Statens centrum för arkitektur och design

Statens försvarshistoriska museer

Statens historiska museer

Statens kulturråd

Statens maritima museer

Statens museer för världskultur

Statens musikverk

Statens skolverk